

Vluchtelingenwerk
Vlaanderen

Standpunt van Vluchtelingenwerk Vlaanderen over de samengevoegde wetsvoorstellen tot wijziging van de wet van 15 december 1980 - DOC 53 (0695/001 en 0695/002), DOC 53 (0812/001 en 812/002), DOC 53 (1146/001 en 1146/002)

30 juni 2011

ALGEMENE OPMERKING: GEBREK AAN GRONDIGE ANALYSE EN GEEN VERSNELLING PROCEDURE

Huidige ontwerpen lijken vooral een - veeleer symbolische - reactie op de actuele crisis in de opvang van asielzoekers en de stijging van het aantal asielaanvragen te zijn, met veel aandacht voor de versnelling van de procedure. Antwoorden zijn inderdaad nodig maar moeten kaderen binnen een algemene aanpak van het asiel- en immigratiebeleid met een visie op lange termijn. De asielprocedure werd in 2006 reeds grondig gewijzigd en een nieuwe wijziging moet dan ook **minstens rekening houden met de aanbevelingen die de Senaat in 2009 heeft geformuleerd** naar aanleiding van de evaluatie van de hervormde asielprocedure.

De voorgestelde wijzigingen zijn op verschillende punten niet doordacht en nogal vaag geformuleerd. **In vele gevallen zullen ze hun voornaamste doelstelling - de versnelling van de procedures en het bezweren van de asielcrisis - niet bereiken. Maar daarnaast hebben ze ook een negatieve impact op de kwaliteit van de asielbeslissingen, met als mogelijk gevolg het terugsturen van mensen die nood aan bescherming hebben.**

Vluchtelingenwerk is bezorgd over het feit dat verregaande wijzigingen aan de Vreemdelingenwet, meer specifiek aan de asielprocedure, worden doorgevoerd **zonder daarbij de betrokken actoren op het terrein echt te consulteren.**

SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE STANDPUNTEN VAN VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN:

1. In **geen geval** mag een asielaanvraag **afgewezen** worden enkel en alleen **om redenen die niets te maken hebben met de eigenlijke vraag om bescherming**. Het is niet omdat een asielzoeker zijn identiteit niet kan aantonen of afkomstig is uit een bepaald land, dat kan worden uitgesloten dat hij geen nood heeft aan bescherming.
2. Vluchtelingenwerk is voorstander van procedures waarin een **beslissing binnen redelijke termijn** wordt genomen: het is zeker positief dat asielzoekers snel duidelijkheid krijgen over hun asielaanvraag. Deze termijnen moeten wel voldoende tijd voorzien voor beide partijen om zich goed te kunnen voorbereiden en om het dossier te onderzoeken. Een termijn van **15 dagen is te kort** om een asielzoeker op een kwaliteitsvolle manier te horen en een beslissing te kunnen nemen.

3. **Een hervorming mag niet leiden tot het herinvoeren van een nieuw soort “filterfase”**, door het voorzien van situaties waarin DVZ op zeer korte termijn kan beslissen om een aanvraag niet in aanmerking te nemen. Het toevoegen van een extra stap in de procedure leidt juist tot een verlenging van de procedure en de werklast, in zijn geheel genomen. Om deze reden werd in 2006 de ontvankelijkheidsfase bij het CGVS afgeschaft en verloor DVZ zijn rol als asielinstantie.
4. Men kan beslissen om de behandeling van asielaanvragen van mensen die afkomstig zijn van **bepaalde landen met prioriteit te behandelen**, maar er moet de garantie zijn dat deze aanvragen toch nog een **grondig inhoudelijk onderzoek** zullen krijgen.
5. Het recht op een **persoonlijk interview** kan enkel worden weggelaten in 2 bijzondere situaties: 1) indien men duidelijk een positieve beslissing kan nemen of 2) als de asielzoeker niet in staat is om te worden geïnterviewd (bv. wegens ernstige ziekte).
6. Een **beroep** in een asieldossier **moet een onderzoek ten gronde inhouden (volle rechtsmacht)** en een **automatisch schorsend effect** hebben. In geval men het recht op beroep beperkt tot een annulatieberoep moet minstens de **mogelijkheid bestaan om een schorsing aan te vragen**. Anders riskeert men dat mensen op zoek naar bescherming moeten terugkeren naar vervolging en geweld.

TOELICHTING WERKWIJZE:

Dit advies bestaat uit twee delen. In het eerste deel gaan we in op de belangrijke inhoudelijke punten die gemeenschappelijk zijn voor alle of verschillende van de huidige wetsvoorstellen. In het tweede deel analyseren we elk wetsvoorstel meer in detail.

DEEL 1: Algemene reactie op de gemeenschappelijke punten van de verschillende wetsvoorstellen en voorstellen van amendementen.

1. Omzetting van zwaar bekritiseerde bepalingen uit de Procedurerichtlijn

De meeste bepalingen van de voorstellen vinden hun inspiratie – al dan niet letterlijk – in de Europese Richtlijn betreffende minimumnormen voor de asielprocedures in de lidstaten (de zgn. Procedurerichtlijn van 1 december 2005). Deze richtlijn schuift echter enkel *minimumnormen* naar voor en niets staat dus de lidstaten in de weg om gunstigere regelingen in te voeren of te handhaven. De Procedurerichtlijn is één van de meest bekritiseerde EU-regelgevingen rond migratie. Experts stellen zich grote vragen bij de harmonisatie die deze richtlijn kan teweegbrengen binnen de EU omdat er zoveel mogelijkheden zijn voor lidstaten om af te wijken van de minimumstandaarden.

UNHCR stelt duidelijk dat een aantal bepalingen uit deze richtlijn kunnen leiden tot inbreuken op het internationale vluchtelingenrecht.¹ Bovendien heeft de Europese Commissie zelf nog in juni 2011 voorgesteld om verschillende van die bepalingen uit de richtlijn te schrappen².

2. Versnelde procedures

Vluchtelingenwerk Vlaanderen vindt het belangrijk dat een asielprocedure kwaliteitsvol, met respect voor de rechten van de asielzoeker, en tegelijk efficiënt verloopt. Dit is in het belang van zowel de asielzoeker als van de maatschappij. Een asielprocedure moet binnen een redelijke termijn kunnen worden afgesloten. Een goede procedure in eerste aanleg, bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen dus, is een krachtig instrument. Kwaliteitsvolle beslissingen van het CGVS doen een asielzoeker geloven in de asielprocedure.

Wanneer een asielzoeker niet het gevoel heeft dat hij gehoord werd of dat de beslissing ingaat op zijn vraag tot bescherming, zal hij meer geneigd zijn een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Hij zal evenmin een gedragen beslissing kunnen nemen om vrijwillig terug te keren naar zijn land van herkomst. Beide resultaten zijn duidelijk niet de doelen die de indiener van de wetsvoorstellen voor ogen hebben.

Als de nood aan bescherming niet echt goed wordt onderzocht, trekken asielzoekers naar internationale of Europese rechtbanken zoals het **Europees Hof van Justitie (EHJ)** en het **Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)**, om zich daar bijv. tegen een nakende uitwijzing te verzetten³.

---

¹ UNHCR, "Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice", maart 2010, p. 3 (research project on the application of the key provisions of the Asylum Procedures Directive in selected member states). Bij deze studie hoort een CD-rom waarin men een meer diepgaande studie kan terugvinden.

² Zie het geamendeerde "Voorstel voor een richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale beschermingsstatus – (Herschikking)", Brussel 01/06/2011, COM(2011) 319 zowel als het oorspronkelijke voorstel tot herschikking: COM(2009) 554, Brussel 20/10/2009

³ Zie hierover de oproep van de president van het EHRM over de enorme toename van aanvragen voor Interim Measures bij het Hof. Hij roept lidstaten op een kwalitatieve procedure te garanderen zodat een beroep op het EHRM niet meer nodig zou zijn. Persbericht van het EHRM 11/02/2011, nr.127.

Huidige voorstellen sleutelen grondig aan de procedure in eerste aanleg, door onder andere in een aantal gevallen de behandelingstermijn van de dossiers drastisch in te korten tot 15 dagen. Een van de voorstellen wil zelf asielinterviews afschaffen in sommige situaties (zie ook verder onder lijst van veilige landen van herkomst, punt 4).

Vluchtelingenwerk is **voorstander van het prioriteren** van bepaalde asielaanvragen, eerder dan het versneld behandelen. **Hiervoor worden momenteel al verschillende mogelijkheden voorzien in het huidige art. 52/2 VW:**

- (§1) Beslissing **binnen 2 maanden**: Volgens deze bepaling kan het CGVS in bepaalde dossiers bij voorrang en binnen twee maanden beslissen (art. 74/6, §1bis, 8° tot 15°). Een aantal van deze bepalingen komen ook terug in het huidige voorstellen (bv.: meervoudige aanvragen, onduidelijkheid ivm identiteit of valse informatie of stukken..)
- Beslissing **binnen 15 dagen**:
  - Voor asielzoekers in een gesloten centrum. Art. 74/6§1bis VW voorziet een aantal mogelijkheden om asielzoekers, met het oog op hun verwijdering, vast te houden. Verschillende van deze redenen vinden we ook terug in het huidige voorstel (bv. het niet dadelijk indienen van een asielaanvraag, meervoudige aanvraag, weigeren identiteit of nationaliteit mee te delen of valse informatie te verstrekken, vernietigen van dergelijke documenten, een verwijdering willen verhinderen, het nemen van vingerafdrukken bemoeilijken).
  - **Wanneer de minister aan het CGVS vraagt bepaalde dossiers bij voorrang te behandelen**. Bedoeling van deze bepaling was om beleidsmatig te kunnen optreden in het geval van massale toestroom uit bepaalde landen. De Staatssecretaris heeft momenteel van deze bepaling gebruik gemaakt om het CGVS te vragen aanvragen uit bijv. Servië en Macedonië bij voorrang te behandelen. Vluchtelingenwerk Vlaanderen vindt dit een goede oplossing omdat zo een snelle behandeling kan worden gegarandeerd, met de nodige signaalfunctie naar het herkomstland toe, maar zonder afbreuk te doen aan het recht op een individuele behandeling van de aanvraag.

Gelet op de vele mogelijkheden die er nu al bestaan om bepaalde aanvragen bij voorrang te behandelen, zijn de huidige voorstellen niet echt nodig.

Dit gezegd, is het ook belangrijk om op te merken dat **een termijn van 15 dagen in ieder geval erg kort** is om de asielzoeker te horen en op een kwaliteitsvolle wijze een beslissing te kunnen nemen. Een studie van het UNHCR over de toepassing van de Procedurerichtlijn in België toont aan dat ook niet-evidente dossiers zoals homoseksualiteit in Iran en lidmaatschap van PKK in Turkije onder deze bepaling kunnen vallen.⁴

Beslissingen over asielaanvragen kunnen **enkel kwaliteitsvol** zijn indien **beide partijen voldoende tijd krijgen om het dossier voor te bereiden en te onderzoeken en een asielzoeker ook effectief persoonlijk zijn verhaal kan vertellen** tijdens een persoonlijk interview. Een persoonlijk gehoor kan volgens UNCHR enkel worden weggelaten in 2 situaties: 1) indien men

---

⁴ UNHCR, "Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice", maart 2010, p. 54

duidelijk een positieve beslissing kan nemen of 2) als de persoon niet in staat is om te worden geïnterviewd (bv. wegens ernstige ziekte)⁵ (wat het recht op een persoonlijk interview betreft, zie verder onder deel 2, wetsvoorstel 695/001, art.9)

Daarom, indien deze voorstellen worden aangenomen, **dient de termijn van 15 dagen beschouwd te worden als een loutere -indicatieve- termijn van orde, zonder dus verplichtend te zijn.** In dat geval dient deze termijn ook zo omschreven te worden in de memorie van toelichting.

3. Herinvoeren van filtermechanisme - mogelijkheden tot niet in aanmerking nemen van asielaanvragen door DVZ

Een aantal voorstellen leiden tot het invoeren van een soort “filtermechanisme” bij de DVZ. Volgens deze voorstellen kan DVZ beslissen om een aanvraag niet in aanmerking te nemen in specifieke gevallen. Momenteel heeft DVZ deze bevoegdheid enkel voor meervoudige aanvragen, die nu al eerst door de DVZ om nieuwe elementen gescreend worden. Deze voorstellen bevorderen de efficiëntie van de procedure niet en zijn bovendien onwenselijk.

In 2006 heeft men beslist om de ontvankelijkheidsfase op het niveau van CGVS af te schaffen juist met als doel de totale lengte van de procedure te verkorten. Het herinvoeren van een filterprocedure **gaat in tegen het principe van efficiëntie.**

De invoering van een filter op alle asielaanvragen op basis van begrippen als “het gebrek aan medewerking tot het vaststellen van de identiteit, herkomst en reisweg” of “het weigeren te voldoen aan de verplichting om vingerafdrukken te laten nemen” **betekent ook een ernstige beperking van de toegang tot de asielprocedure**, wat een schending van internationaal recht betekent, en **gaat in tegen het principe dat geen asielaanvraag afgewezen mag worden puur om redenen die niets te maken hebben met de eigenlijke vraag om bescherming.** Dit wil zeggen dat elke aanvraag moet onderzocht worden op zijn **inhoud**, namelijk op de vrees voor vervolging en het reële risico op ernstige schade. Anders dreigen echte vluchtelingen geen bescherming te krijgen en zelfs teruggestuurd te worden naar vervolging en geweld.

Bovendien **wijst het CGVS** al een groot aantal asielaanvragen **af wegens ongeloofwaardigheid.** Een belangrijk element daarin is het niet zeker zijn **over de identiteit** van de persoon. **Aan de hand van een interview wordt hiernaar dan wel onderzoek gedaan.** De filter bij DVZ is dus onnodig en onverantwoord.

Wat de meervoudige aanvragen betreft, worden deze zoals gezegd nu door DVZ op nieuwe elementen gescreend vooraleer ze overgemaakt worden aan het CGVS. **Vluchtelingenwerk schaart zich achter het voorstel om het CGVS bevoegd te maken voor de behandeling van meervoudige aanvragen** (zie verder, deel 2, wetsvoorstel 695/001, art.6,13^o) zodat het kan nagaan of er al dan niet nieuwe elementen aanwezig zijn die een nieuwe aanvraag kunnen rechtvaardigen. Wij zijn hier voorstander van omdat het CGVS de asielautoriteit is met de nodige expertise om inhoudelijk te beslissen over alle asielaanvragen, ook de meervoudige aanvragen. Volgens ons zal dit ook een tijdswinst opleveren in de procedure, omdat dan nog maar één enkele

---

⁵ UNHCR, “Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice”, maart 2010, p. 21 en 54 – UNHCR Provisional Comments on the Proposal for a Council Directive on Minimum Standards on Procedures in Member States for Granting and Withdrawing Refugee Status (Council Document 14203/04, Asile 64, of 9 November 2004), Comment on Article 10 (2)(b) and (c) and (3), p.16

instantie bevoegd zal zijn. Deze procedure mag wel niet louter schriftelijk worden (zie deel 2, wetsvoorstel 695/001, art.4 en art.9)

4. Lijst van veilige herkomstlanden

Alle voorstellen die op dit moment op tafel liggen stellen voor om – met verschillende procedures – een lijst van veilige landen van herkomst op te stellen. De asielaanvragen van asielzoekers uit deze landen zouden met een versnelde procedure kunnen behandeld worden en het CGVS zou snel kunnen beslissen om ze niet in overweging te nemen of kennelijk ongegrond te verklaren. Het voorstel 695/001 zou het zelfs mogelijk maken voor het CGVS om in deze dossiers een beslissing te kunnen nemen zonder de asielzoeker persoonlijk te interviewen.

Hoewel wij begrijpen dat men met de invoering van deze bepaling een efficiëntere asielprocedure beoogt, roept het concept van veilige landen van herkomst ernstige vragen op, zowel principieel als wat betreft het effect dat deze bepaling op het terrein kan teweeg brengen.

De beoordeling van het ‘risicogehalte’ of de veiligheidsfactor van een land kan nooit op algemene wijze worden beoordeeld.

Er kunnen steeds individuele redenen zijn waarom een bepaalde persoon nood heeft aan bescherming, onafhankelijk van algemene overwegingen. Maar het is ook verre van evident om vooraf te bepalen welke landen als veilig beschouwd kunnen worden. Een land als Servië mag op het eerste gezicht misschien veilig lijken, maar alleen al bijvoorbeeld in 2011 (tot en met mei) kregen 22 Serviërs het statuut van vluchteling. Bovendien lopenbestaande lijsten van EU-landen die van deze mogelijkheid gebruik maken erg uiteen⁶. Van de lidstaten die momenteel hun lijst met veilige herkomstlanden publiek maken, is er maar één land dat op de drie lijsten voorkomt: Ghana, en dan nog enkel voor mannelijke asielzoekers.

De lijsten zelf blijken ook niet zo eenvoudig toe te passen te zijn en bieden ook geen garantie op een daling van het aantal asielaanvragen.

In Frankrijk verdubbelde tussen 2007 en 2008 het aantal asielaanvragen van burgers afkomstig van landen die op de lijst figureren. In 2008 maakten zij 9,5% van het totaal aantal asielaanvragen uit. In 2008 kregen bijna 35% van deze aanvragen een beschermingsstatus in Frankrijk, in België zou dit op basis van dezelfde lijst 25%⁷ zijn...

---

⁶Zie ECRE-COMMENTS FROM THE EUROPEAN COUNCIL ON REFUGEES AND EXILES on the European Commission Proposal to recast the Asylum Procedures Directive, Mei 2010, p.40 : “The overview of national lists of safe countries of origin mentions 8 EU Member States that apply national lists. Austria, Czech Republic and Romania only include industrialized countries in the list, which hardly produce any asylum applications. Germany, France, Luxemburg, Slovakia and the UK include various countries that may produce asylum applications (and refugees), but of those countries, only Ghana (and only for male asylum seekers) is on the national lists of the mentioned EU Member States”. Zie ook Europese Commissie, SEC(2009)1376, Impact Assessment part II, p. 38.

⁷ UNHCR, “Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice”, maart 2010, p. 69 en CD-Rom – In de lijst van veilige herkomstlanden van Frankrijk vinden we Macedonië, Benin, Bosnië-Herzegovina, Kaapverdië, Kroatië, Georgië, Ghana, India, Madagaskar, Mali, Mauritius, Mongolië, Senegal, Tanzania en Oekraïne.

Tot slot vernietigde het vroegere Arbitragehof in 1993 al eens een gelijkaardige bepaling, de zogenaamde dubbele 5%-regel.

Volgens deze bepaling kon een asielaanvraag worden afgewezen indien de asielzoeker afkomstig is uit een land waarvan, in het voorgaande kalenderjaar, minstens 5% van de asielzoekers afkomstig is en minder dan 5% van de definitieve beslissingen geleid hebben tot een erkenning als vluchteling aan personen uit dat land en wordt momenteel al met succes toegepast door het CGVS

Het invoeren van dergelijk concept is dus niet nodig en niet wenselijk.

Indien er zich plots een abnormaal hoge toevloed voordoet van asielaanvragen uit bepaalde herkomstlanden zonder dat daar men daar meteen een asielgerelateerde reden voor ziet, **geeft Vluchtelingenwerk Vlaanderen de voorkeur aan een prioritaire behandeling van deze aanvragen**, binnen redelijke tijdslimieten, maar met alle garanties voor individuele behandeling, dus ook zeker een persoonlijk gehoor. De mogelijkheid hiervoor is al voorzien in de huidige wet (zie boven, deel 1, punt 2)

Als men toch het concept veilige herkomstlanden wil invoeren, moeten fundamentele procedurele garanties zoals een persoonlijk interview en een kwalitatieve beroepsprocedure blijven bestaan (over beroepsprocedure zie verder op punt 4).

Ook is minstens een **goede definitie** nodig van wat een veilig land van herkomst juist is. **De Procedurerichtlijn** laat toe lijst veilige landen van herkomst in te voeren, maar **geeft wel strikt omliggende criteria mee**. Elke bepaling rond veilige herkomstlanden moet minstens verwijzen naar deze definitie:

Bijlage II bij de Procedurerichtlijn - Aanmerking van veilige landen van herkomst voor de toepassing van artikel 29 en artikel 30, lid 1

Een land wordt als veilig land van herkomst beschouwd wanneer op basis van de rechtstoestand, de toepassing van de rechtsvoorschriften in een democratisch stelsel en de algemene politieke omstandigheden kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vervolging in de zin van artikel 9 van Richtlijn 2004/83/EG; noch van foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing; noch van dreiging van blind geweld bij internationale of interne gewapende conflicten. Bij deze beoordeling wordt onder meer rekening gehouden met de mate waarin bescherming wordt geboden tegen vervolging of mishandeling door middel van:

A) de desbetreffende wetten en andere voorschriften van het betrokken land en de wijze waarop die worden toegepast;

B) de naleving van de rechten en vrijheden die zijn neergelegd in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en/of het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en/of het Verdrag tegen foltering, in het bijzonder de rechten waarop geen afwijkingen uit hoofde van artikel 15, lid 2, van voornoemd Europees Verdrag zijn toegestaan;

C) de naleving van het beginsel van non-refoulement van het Verdrag van Genève;

D) het beschikbaar zijn van een systeem van daadwerkelijke rechtsmiddelen tegen schendingen van voornoemde rechten en vrijheden.

Geen enkel van de huidige voorstellen heeft de definitie van de Procedurerichtlijn overgenomen. In sommige voorstellen werd een poging gedaan tot definitie maar het blijft nog onvoldoende (zie toelichting wetsvoorstellen artikelsgewijs, in deel 2 van dit advies).

Als men zo'n lijst wil invoeren is **het bindende advies van de Commissaris Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen noodzakelijk**. Het CVSG is een onafhankelijke administratie en is de enige die bevoegd is om te beslissen over asielaanvragen. Het kan dus niet zijn dat een lijst van veilig landen aan het CGVS wordt opgelegd. Bovendien is het ook de enige administratie die over de expertise kan beschikken om de veiligheid van in een land te kunnen inschatten als het over bescherming gaat.

Volgens het UNHCR moet de **procedure** waarmee dergelijke lijsten bepaald worden **volledig transparant** zijn. De **lijst moet publiek gemaakt worden** en voorgelegd aan het Parlement zodat deze controle kan uitoefenen. **Ook de informatie die gebruikt worden om de veiligheid van de landen te beoordelen moet publiek gemaakt worden**⁸. Art. 30.5 Procedurerichtlijn bepaalt dat de beoordeling dient te steunen op een reeks informatiebronnen, waaronder in het bijzonder informatie uit andere lidstaten, de UNHCR, de Raad van Europa en andere relevante internationale organisaties.

In de amendementen die ingediend werden op alle voorstellen (695/002, 1146/002 en 812/002) wordt de lijst van **bijlage I tot het KB van 8 oktober 1981** gebruikt als lijst van veilige herkomstlanden. Deze lijst werd opgemaakt met als doelstelling de visumvrijstelling en bepaalt over welke documenten onderdanen van bepaalde landen moeten beschikken om wettig België binnen te kunnen komen zonder de vereiste van een visum. Op basis van deze lijst zijn bijv. onderdanen van Ivoorkust die in bezit zijn van een diplomatiek paspoort niet visumplichtig. Ze zouden dus ook onder deze bepaling kunnen vallen, terwijl de huidige situatie in **Ivoorkust** zondanig onstabiel en onzeker is dat het CGVS beslist heeft sinds het begin van het jaar om de beslissingen over asielaanvragen van onderdanen van Ivoorkust te bevriezen. Dit is maar één voorbeeld dat duidelijk aantoont dat als men echt met het concept van veilig herkomstlanden wil gaan werken, men nood heeft aan een duidelijke definitie en men niet andere lijsten mag gebruiken die voor andere doelstellingen opgemaakt zijn (voor meer argumentatie zie deel 2, wetsvoorstel 695/002, art.7/1).

Ook het wetsvoorstel 812/001 stelt een voorlopige lijst voor, zonder te verantwoorden hoe die landen gekozen werden. Volgens onze berekening zou deze maatregel een verschil kunnen maken in de versnelling van de procedure in slechts minder dan 500 aanvragen (gebaseerd op cijfers van 2010, zie verder in deel 2, wetsvoorstel 812/001, art. 3). Niet veel op een totaal van bijna 20.000 aanvragen.

We hebben de indruk dat verschillende voorstellen het gevolg zijn van de recente afschaffing van de visumplicht voor een aantal Balkanlanden. Wat dat betreft vinden we nogmaals dat het prioritair behandelen van asielaanvragen van onderdanen vanuit die landen, met de nodige procedurele garanties, te verkiezen is boven allerlei voorstellen om deze mensen uit te sluiten van behandeling ten gronde van hun vraag om bescherming.

Het risico van het invoeren van een gevaarlijk concept als dat van veilige herkomstlanden is duidelijk niet proportioneel aan het resultaat dat bereikt kan worden.

---

⁸ Zie UNHCR, "Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice", maart 2010, p. 70

5. Inperken recht op beroep - Beperking tot beroep tot nietigverklaring - niet schorsend

Met uitzondering van wetsvoorstel 1146/001 wordt in de wetsvoorstellen die onderwerp uitmaken van dit advies het beroep op een beslissing over kennelijk ongegrondheid of niet in overwegingname van een asielaanvraag beperkt tot een annulatieberoep⁹, in sommige gevallen zelf zonder mogelijkheid om een schorsing aan te vragen. Dit betekent dat de beroepsrechter, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV), geen onderzoek ten gronde meer kan doen.

Dit staat ver af van de hervorming die men in 2006 in de asielprocedure invoerde. De toen opgerichte Raad voor Vreemdelingenbetwistingen kreeg toen expliciet de bevoegdheid om in asielzaken 'in volle rechtsmacht' te beslissen.

De asielaanvraag wordt dan in beroep wel ten gronde beoordeeld: de RVV kijkt na over hoe de nood aan bescherming door het CGVS werd beoordeeld en of het CGVS met alle relevante elementen rekening heeft gehouden. Dit is cruciaal om een beroep in asielzaken effectief te kunnen noemen en om te garanderen dat het basisprincipe van "non-refoulement" niet geschonden wordt.

Bijzonder hierbij is wel dat de RVV over een pak minder bevoegdheden beschikt dan haar voorganger, de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen. De RVV heeft bijv. niet de bevoegdheid om zelf feiten te gaan onderzoeken en kan zich enkel baseren op de dossiers zoals ze worden voorgelegd door de partijen. Deze beperkte onderzoeksbevoegdheid heeft tot gevolg dat de procedure in principe korter van duur is dan de vroegere procedure bij de RVV.

Bovendien werd de procedure bij de RVV recent nog hervormd met het oog op het versnellen van de beroepsprocedure. De Wet diverse bepalingen van 29 december 2010 (II)¹⁰ heeft een aantal garanties uit de beroepsprocedure gehaald waardoor in sommige gevallen het beroep in volle rechtsmacht tot een louter schriftelijke procedure wordt beperkt, waarin dus de asielzoeker niet meer gehoord wordt.

De vraag is dan ook of een verdere inperking van het recht op een effectief beroep nog nodig is.

Huidige voorstellen gaan immers nog verder en breiden de gevallen uit waarin de RVV enkel als annulatierechter optreedt. **Met als mogelijk gevolg dat een aantal asielaanvragen op geen enkel niveau nog inhoudelijk gaan onderzocht worden.** In het geval van een beslissing van kennelijk ongegrondheid of niet in overwegingname worden de asielaanvragen afgewezen zonder dat het CGVS ze ten gronde heeft onderzocht. Als er enkel een annulatieberoep tegenover staat, kan dit als gevolg hebben dat een asielaanvraag wordt afgewezen zonder ooit grondig behandeld zijn. Dus ook om redenen die niets te maken hebben met de vraag om bescherming. Zoals eerder in dit advies al uitgelegd, kan dit een schending uitmaken van het non-refoulementbeginsel.

In geval men de bevoegdheden van de asielinstantie in eerste aanleg beperkt, moet men tenminste garanderen dat de asielzoeker kan rekenen op een **kwalitatieve beroepsprocedure**, een **beroep in volle rechtsmacht** dus.

---

⁹ Bij een annulatieberoep doet de RVV uitspraak over overtredingen van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.

¹⁰ verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 2010 (derde editie)

Bovendien vindt Vluchtelingenwerk het voorstel om geen toegang te geven tot een schorsend beroep onaanvaardbaar. Meer zelfs, een beroep in asielzaken **moet automatisch schorsend zijn**. Een aantal asielzoekers wordt immers in beroep door de RVV als vluchteling erkend of krijgen het statuut van subsidiaire bescherming. Zonder automatisch schorsend beroep riskeren deze mensen nog tijdens de behandeling van hun beroep te worden teruggestuurd naar een land van herkomst, terwijl ze daar vervolging vrezen of een ernstig risico lopen.

Ook volgens het UNHCR moet een beroep in asioldossier een automatisch schorsend effect hebben. Landen kunnen daar enkel van afzien op uitzonderlijke basis, in het geval van duidelijk misbruik of aanvragen die geen verband hebben met de criteria om asiel te krijgen.¹¹ Aanvullend kan hiervan worden afgezien in het geval van voorafgaand onderzoek in het kader van meervoudige aanvragen of Dublindossiers. In die gevallen moet een asielaanvrager wel nog de mogelijkheid hebben om de schorsing te vragen.¹²

Dit ligt in de lijn van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Hof van Justitie¹³. Volgens het Europees Hof kan een rechtsmiddel enkel effectief zijn indien er de mogelijkheid bestaat om een deportatie, die een inbreuk kan uitmaken op art. 3 EVRM (onmenselijke behandeling), op te schorten.¹⁴ Het Europees Hof veroordeelde België omdat de familie Conka in beroep geen schorsing kon vragen van hun uitzetting naar een land waar ze een onmenselijke behandeling vreesden.¹⁵ Heel recent nog benadrukte het EHRM, in een zaak waarin België veroordeeld werd voor het overdragen van een asielzoeker aan Griekenland, dat er zonder schorsende werking van een beslissing geen gepast herstel kan worden geboden door de RVV in het geval van een schending van artikel 3 EVRM (.21.1.2011 *M.S.S. v. België en Griekenland*, no/no. 30696/09, par. 385 – 397).

Een gelijkaardige visie blijkt ook uit recente amendementen van de Europese Commissie (juni 2011) op de Procedurerichtlijn. De Commissie voorziet de verplichting voor Lidstaten om in het geval van kennelijk ongegronde aanvragen te garanderen dat er minstens de mogelijkheid om een schorsing beroep aan te vragen bestaat¹⁶.

Tot slot geldt voor de huidige bevoegdheid van DVZ om een meervoudige aanvraag niet in aanmerking te nemen bij gebrek aan nieuwe elementen momenteel een gelijkaardige bepaling, nl. dat enkel een annulatieberoep mogelijk is (art. 51/8 VW). Het Arbitragehof heeft deze bepaling echter dusdanig geïnterpreteerd dat in de gevallen waar art. 51/8 Vw niet correct werd toegepast, wel een schorsend beroep mogelijk is.¹⁷

---

¹¹ EXCOM Conclusion no 30, 1983

¹² UNHCR study, p. 46 (cd-rom)

¹³ Hof van Justitie, C-136/033, Dörr and Unal, 2 juni 2005 en Hof van Justitie, C-65/95 en C-111/95n 17 juni 1997.

¹⁴ EHRM, Jabari v Turkije, nr 40035/98, 11 juli 2000.

¹⁵ EHRM, Conka v België, nr 51564/99, 5 februari 2002

¹⁶ Zie het geamendeerde "Voorstel voor een richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale beschermingsstatus – (Herschikking)", Brussel 01/06/2011, COM(2011) 319 zowel als het oorspronkelijke voorstel tot herschikking: COM(2009) 554, Brussel 20/10/2009

¹⁷ AH 14 juli 1994, nr. 61/94 en later ook GH 27 mei 2008, nr. 81/2008.

DEEL 2: Analyse en opmerkingen per wetsvoorstel

Wetsvoorstel 695/001 – artikelsgewijze toelichting

ART. 3: VERHOOGING PERSONEELSCAPACITEIT RVV

Een verhoging van het aantal rechters moet inderdaad in de wet worden ingeschreven.

ART. 4: MEERVOUDIGE AANVRAGEN – SCHRIFTELIJKE AANVRAAG – BEVOEGDHEID BIJ CGVS

Het indienen van een asielaanvraag verloopt in principe mondeling, dat geldt ook voor een meervoudige aanvraag. Nadeel van een schriftelijke indiening, reeds bij de aanvang, is dat je dan moet verzekeren dat de asielzoeker reeds op het moment van de schriftelijke aanvraag over juridische bijstand kan beschikken. Dit wordt momenteel in de praktijk niet gegarandeerd. Wat als een asielzoeker niet kan schrijven en in welke taal moet zo'n aanvraag ingediend worden?

Het is **positief dat het CGVS bevoegd wordt over het oordelen over het al dan niet in aanmerking nemen van een nieuwe asielaanvraag**. Tot nu toe ligt deze bevoegdheid bij DVZ, terwijl deze instantie na de hervorming in 2006 niet meer inhoudelijk bij de asielprocedure betrokken is. Het overhevelen van deze bevoegdheid naar het CGVS zal ook voor een tijdsbesparing zorgen.

In combinatie met art. 5 van het voorstel leidt dit wel tot een dubbele filter voor meervoudige aanvragen: het onderzoek naar het meewerken bij vaststellen van identiteit, reisweg of herkomst en het onderzoek naar het voorleggen van nieuwe elementen.

ART. 5: DVZ KAN ASIELAANVRAAG NIET IN AANMERKING NEMEN BIJ GEBREK AAN MEDEWERKING BIJ HET VASTSTELLEN VAN DE IDENTITEIT, HERKOMST OF REISWEG

Wat betreft de argumentatie tegen het herinvoeren van een filtermechanisme bij DVZ voor alle asielaanvragen verwijzen we naar punt 3 van deel 1 van dit advies.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- Het is niet duidelijk hoe men “het gebrek aan medewerking rond het vaststellen van de identiteit” ziet. De wetsvoorstellen verwijzen naar art. 4 van de Kwalificatierichtlijn. Dit artikel bepaalt dat de lidstaten mogen verwachten dat de verzoeker alle elementen ter staving van zijn aanvraag zo spoedig mogelijk indient. Maar ook: de lidstaten hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek in *samenwerking* met de verzoeker te beoordelen. Ook art. 4 Procedurerichtlijn bepaalt dat in principe de asielautoriteit (het CGVS dus) bevoegd is voor het nemen van beslissingen, met een aantal mogelijke uitzonderingen zoals beslissingen rond Dublin of meervoudige aanvragen. Het is niet duidelijk in welke mate DVZ, die geen bevoegdheid meer heeft om inhoudelijk te oordelen over een asielaanvraag, de identiteit, reisweg en herkomst kan onderzoeken. Dit is bij uitstek de bevoegdheid van de eigenlijke asielinstantie, het CGVS.

- In de praktijk wijst het CGVS een groot aantal asielaanvragen af wegens ongeloofwaardigheid. Een belangrijk element daarin is het niet zeker zijn over de identiteit van de persoon. Aan de hand van een interview wordt hiernaar dan wel onderzoek gedaan.

ART. 6: UITBREIDING MOGELIJKHEDEN CGVS OM EEN ASIELAANVRAAG KENNELIJK ONGEGROND TE VERKLAREN, LOS VAN INHOUDELIJKE ARGUMENTEN – VERKORTE PROCEDURE – INPERKEN BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Het huidige voorstel voorziet de mogelijkheid om in een aantal gevallen asielaanvragen af te wijzen, zonder dat er een inhoudelijk onderzoek aan te pas komt. Bovendien voorziet het voorstel voor veel van deze gevallen een versnelde procedure in eerste aanleg (15 dagen) en slechts zeer beperkte beroepsmogelijkheden.

Voor ons algemene standpunt in verband met versnelde procedures verwijzen we naar deel 1, punt 2 van dit advies.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

1. Gevallen waarin het CGVS een beslissing van kennelijk ongegrondheid kan nemen:

De meeste bepalingen van de voorstellen vinden hun inspiratie –al dan niet letterlijk- in de Procedurerichtlijn van 1 december 2005: deze richtlijn is één van de meest bekritiseerde EU-regelgevingen rond migratie. **UNHCR** stelt duidelijk dat een aantal bepalingen uit deze richtlijn kunnen leiden tot inbreuken op het internationale vluchtelingenrecht.¹⁸

De Europese Commissie zelf heeft recent in juni 2011 voorgesteld om de volgende bepalingen (die door dit artikel van het huidige wetsvoorstel worden overgenomen) **te vernietigen**¹⁹:

- a) **10°**: andere asielaanvraag met vermelding van andere persoonsgegevens
- b) **11°**: geen informatie verstrekt mbt identiteit of nationaliteit of waarschijnlijk ter kwader trouw identiteit- of reisdocumenten vernietigd
- c) **12°**: inconsistente, contradictoire, onwaarschijnlijke of ontoereikende verklaringen
- d) **14°**: nagelaten eerder een asielaanvraag in te dienen
- e) **15°**: enige doel is de uitvoering van een verwijdering uit te stellen of te verijdelen
- f) **18°**: weigeren om vingerafdrukken te laten nemen

Ook volgens **UNHCR** hebben de volgende bepalingen (overgenomen vanuit de Procedurerichtlijn) uit het huidige voorstel **geen verband met de redenen waarom iemand internationale bescherming verzoekt**: lid 11, 12, 14, 15, 17.

¹⁸ UNHCR, “Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice”, maart 2010, p. 3 (research project on the application of the key provisions of the Asylum Procedures Directive in selected member states). Bij deze studie hoort een CD-rom waarin men een meer diepgaande studie kan terugvinden.

¹⁹ Zie het geamendeerde “Voorstel voor een richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale beschermingsstatus – (Herschikking)”, Brussel 01/06/2011, COM(2011) 319 zowel als het oorspronkelijke voorstel tot herschikking: COM(2009) 554, Brussel 20/10/2009

Met betrekking tot het voorstel zelf:

- **Lijst van veilige herkomstlanden (8°):** het invoeren van dergelijk concept is **niet nodig en niet wenselijk**. (Zie deel 1 punt 4 voor een uitgebreide motivering.) Indien men toch dit concept wil invoeren, moeten de volgende voorwaarden vervuld worden:
  - een **goede definitie** van veilig herkomstland, minstens zoals voorzien in bijlage 2 van de Procedurerichtlijn. Huidige voorstel doet een klein poging tot definitie maar het is niet voldoende.
  - **transparante procedure met bindend advies van het CGVS**
  - lijst moet **publiek gemaakt** worden, alsook de informatie die gebruikt werd om tot zo'n lijst te komen
  - garantie op een kwaliteitsvolle beroepsprocedure, dat wil zeggen, **beroep in volle rechtsmacht** bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, minstens een annulatieberoep met automatische schorsend beroep

Het huidige voorstel voorziet dat zo'n lijst maandelijks zou worden opgemaakt. In vergelijking met de andere voorstellen die onderwerp maken van dit advies (lijst op jaarlijkse basis of geen termijn voorzien) is deze optie eventueel te verkiezen.

- **Misleiden autoriteiten (9°):** niet duidelijk in welke mate op dergelijke korte termijnen kan worden nagegaan of iemand de autoriteiten heeft misleid, en zeker niet of dit al dan niet bewust gebeurd is. Dit geldt des te meer voor het achterhouden van relevante informatie. Bovendien leert de ervaring dat asielzoekers de autoriteiten van het land waar ze asiel aanvragen ook niet altijd direct vertrouwen als gevolg van ervaringen in eigen land en om die reden ook niet altijd onmiddellijk alles durven te overleggen. Met dit concept moet men dus zorgvuldig omgaan.
- **Meervoudige asielaanvragen (13°): Vluchtelingenwerk schaart zich achter het voorstel om het CGVS bevoegd te maken voor de behandeling van meervoudige aanvragen** zodat het kan nagaan of er al dan niet nieuwe elementen aanwezig zijn die een nieuwe aanvraag kunnen rechtvaardigen. Wij zijn hier voorstander van omdat het CGVS de asielautoriteit is met de nodige expertise om inhoudelijk te beslissen over alle asielaanvragen, ook de meervoudige aanvragen. Volgens ons zal dit ook een tijdswinst opleveren in de procedure, omdat dan nog maar één enkele instantie bevoegd zal zijn. Deze procedure mag wel niet louter schriftelijk worden (zie opmerkingen bij art.4 en art.9 van het dit wetsvoorstel)
- **Niet onmiddellijk overmaken van alle relevante documenten en elementen in zijn bezit (16°):** Hoewel het logisch lijkt dat een asielzoeker onmiddellijk alle elementen en documenten in zijn bezit overmaakt aan de asielinstanties, is dat niet in alle gevallen zo eenvoudig. Vaak wordt het voor een asielzoeker pas duidelijk welke informatie en documenten hij moet overleggen tijdens het interview met het CGVS.

3. Gevallen waarin de procedure wordt ingekort tot 15 dagen

Vluchtelingenwerk is **voorstander van het prioriteren** van bepaalde asielaanvragen, eerder dan het versneld behandelen. **Hiervoor worden momenteel al de verschillende mogelijkheden voorzien in het huidige art. 52/2 VW** (zie deel 1 punt 2 van dit advies).

Gelet op de vele mogelijkheden die er al zijn om bepaalde aanvragen bij voorrang te behandelen, zijn de huidige voorstellen niet echt nodig.

Dit gezegd, is het ook belangrijk om op te merken dat **een termijn van 15 dagen in ieder geval erg kort** om de asielzoeker te horen en op een kwaliteitsvolle wijze een beslissing te kunnen nemen.

Daarom, indien dit voorstel wordt aangenomen:

- **deze termijn dient beschouwd te worden als een loutere -indicatieve- termijn van orde.** In dat geval dient deze termijn ook zo omschreven te worden in de memorie van toelichting.
- De asielzoeker moet ook op de hoogte worden gebracht van deze beslissing en een beroep hiertegen zou mogelijk moeten zijn.

4. Enkel vatbaar voor een beroep tot nietigverklaring bij de RVV, zonder mogelijkheid tot het instellen van een vordering tot schorsing

Voor onze standpunt in verband met de beperking van de mogelijkheid van beroep tot niet schorsend annulatieberoep zie deel 1 punt 5 van dit advies.

ART. 8: INVOERING VAN ART. 4, LID 3 KWALIFICATIERICHTLIJN

Art.4.3 van de Kwalificatie richtlijn is een belangrijk artikel. Het bepaalt dat de beoordeling van een asielaanvraag op individuele basis moet gebeuren en met welke elementen er rekening moet gehouden worden, zoals bv. de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de asielzoeker, zijn achtergrond, geslacht en leeftijd.

Huidig voorstel is echter overbodig: art.4.3 van de Kwalificatie richtlijn werd recent opgenomen in het nieuwe KB dat de procedure vastlegt voor het CGVS.²⁰

In het nieuwe ProcedureKB heeft men echter wel nadrukkelijk niet de bepaling opgenomen omtrent de verzoeker van wie men in redelijkheid zou kunnen verwachten dat hij zich onder de bescherming kan stellen van een ander land, waar hij het staatsburgerschap heeft. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat men deze bepaling in strijd acht met de Conventie van Genève en het principe van non-refoulement, omdat de asielinstantie niet wordt gevraagd om na te gaan of deze persoon ook effectief over het staatsburgerschap beschikt.

ART. 9: INVOERING VAN EEN LOUTER SCHRIFTELIJKE PROCEDURE, ZONDER ASIELINTERVIEW

Het voorstel geeft aan het CGVS de mogelijkheid om een beslissing te nemen zonder de asielzoeker te horen.

---

²⁰ KB van 11 juli 2003, gewijzigd op 8 augustus 2010, B.S. 3 september 2010

Hoewel deze voorstellen vallen binnen de limieten die worden aangegeven door de Procedurerichtlijn, beschouwt Vluchtelingenwerk deze bepalingen als een schending van het recht van asielzoekers op een kwaliteitsvolle, eerlijke en accurate asielprocedure.

Alle asielaanvragen zouden hetzelfde recht op procedurele waarborgen moeten hebben, ook als het gaat om een versnelde procedure. Een interview maakt daar een zeer belangrijk onderdeel van uit.

Ook volgens het UNHCR hebben alle mensen die vragen om internationale bescherming recht op een persoonlijk interview. Een persoonlijk interview kan volgens het UNHCR enkel worden weggelaten in 2 omstandigheden: 1) indien men duidelijk een positieve beslissing kan nemen of 2) wanneer de asielzoeker zich buiten zijn wil om in een toestand bevindt waarin hij niet kan worden geïnterviewd (bijv. een ernstige ziekte)²¹.

In de praktijk is het voor asielzoekers vaak onmogelijk om bewijsmateriaal voor te leggen en dan vormt een interview de enige mogelijkheid om de nood aan bescherming en de waarachtigheid van de aanvraag te onderzoeken (vb. v. EHRM DEc M.H. Mawajedi SHIKPOHKT and A. Mahkamat SHOLE v the Netherlands - Application no. 39349/03, 27 januari 2005).

In het bijzonder m.b.t. landen die de clause rond veilige herkomstlanden toepassen, raadt UNHCR aan om de asielzoeker in een interview de gelegenheid te geven om uiteen te zetten waarom dit land voor hem niet veilig is.²²

In combinatie met de wijzigingen ingevoerd door de Wet Diverse Bepalingen van 29 december 2010 (II), al gevolg waarvan ook in beroep de RVV op basis van een louter schriftelijke procedure kan beslissen, maakt dit voorstel dat er in bepaalde gevallen op geen enkel moment in de procedure het woord aan de betrokkene zelf wordt gegeven. Dit is onaanvaardbaar.

---

²¹ UNHCR Provisional Comments on the Proposal for a Council Directive on Minimum Standards on Procedures in Member States for Granting and Withdrawing Refugee Status (Council Document 14203/04, Asile 64, of 9 November 2004

²² UNHCR, "Improving asylum procedures. Comparative analysis and recommendations for law and practice", maart 2010, p. 26

Wetsvoorstel 695/002 - amendementen tot wetsvoorstel 695/001 - artikelsgewijze toelichting

Art. 7/1 (nieuw) - (wijziging van art. 57/6, 2° Vreemdelingenwet) uitbreiden mogelijkheid CGVS om aanvragen niet in overweging te nemen tot de volgende gevallen:

- **Een familielid van een onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie met verblijfskaart familielid van EU burger, door België of ander land afgeleverd**
- **Vreemdelingen uit landen die voorkomen in bijlage 1, KB 8 oktober 1981, die beschikken over documenten in dezelfde bijlage opgelijst**
- **Een vreemdeling die een geldige verblijfsvergunning heeft in een ander Schengen-land**

Wat betreft de eerste en derde hierboven genoemde opties stelt Vluchtelingenwerk in eerste instantie dat deze maatregelen weinig zullen betekenen voor de snelheid van de asielprocedure en voor de werklust van de asielinstanties.

Hoewel we niet over cijfers beschikken, vermoeden we dat het hier niet om zo'n groot aantal asielaanvragen gaat. Het in bezit zijn van een geldig verblijfsvergunning in een ander Schengen-land is een van de criteria die door de Dublinverordening worden vastgesteld om te bepalen welke land verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielaanvraag. In het onderzoek rond de toepassing van de Dublinverordening zal DVZ dus al vaak vaststellen dat België niet verantwoordelijk is voor de behandeling van het dossier en zal het aan het andere Schengen-land vragen om de asielzoekers terug te nemen. Dit soort aanvragen zullen dus enkel uitzonderlijk in België toch verantwoordelijk behandeld.

Bovendien merken we op wat betreft de asielaanvragen die toch door DVZ aan het CGVS zouden overgemaakt worden, dat een verblijfsvergunning niet noodzakelijk dezelfde garanties biedt als een beschermingsstatuut.

Wat betreft de tweede optie, lezen we in de verantwoording: "wij stellen voor om deze procedure uit te breiden naar alle vreemdelingen die niet visumplichtig zijn om naar België te reizen". Men lijkt er vanuit te gaan dat iemand die geen visum nodig heeft om naar België te komen ook automatisch van een veilige situatie zou komen - of met andere woorden hoogstwaarschijnlijk geen nood aan bescherming zou hebben. We zien hier dus een ander soort lijst van veilige herkomstlanden opduiken.

In eerste instantie willen we nogmaals waarschuwen voor het gebruik van dergelijke lijsten - hierover verwijzen we door naar deel 1 punt 4 van dit advies.

In het bijzonder willen we benadrukken dat de redenering dat landen waarvoor de visumplicht afgeschaft is, ook veilig zijn niet klopt. De overwegingen die Staten maken om de visumplicht af te schaffen hebben eerder met diplomatieke, politieke en economische redenen te maken. Zoals eerder in dit advies gezegd, vinden we in de lijst van bijlage 1 van KB 8 oktober 1981 doorneemt, ook Ivoorkust. Onderdanen van Ivoorkust die in bezit zijn van een diplomatiek paspoort zijn ook niet visumplichtig en zouden dus ook onder deze bepaling kunnen vallen. Dit terwijl de huidige situatie

in Ivoorkust zondanig onstabiel en onzeker is dat het CGVS beslist heeft sinds het begin van het jaar om de beslissingen over asielaanvragen van onderdanen van Ivoorkust te bevriezen.

Art. 5 (vervanging) - meervoudige aanvragen opnieuw bij DVZ - uitbreiding mogelijkheden DVZ om niet in aanmerking te nemen - vervallen van verplichting om technische weigeringen in nieuwe aanvraag automatisch te behandelen

Het advies van Vluchtelingenwerk over dit voorstel kan alleen maar negatief zijn.

Het principe:

Wat betreft de argumentatie tegen het herinvoeren van een filtermechanisme bij DVZ voor alle asielaanvragen verwijzen we naar punt 3 van deel 1 van dit advies.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- De verplichting om vingerafdrukken te laten nemen is een loutere procedurele vereiste. Geen asielzoeker mag de toegang tot de procedure geweigerd worden op basis van loutere procedurele vereisten die niets te maken hebben met de vraag om bescherming. Bovendien voorziet de Procedurerichtlijn (art.23, 4(n)) dit als geval waarin de beslissende autoriteit (het CGVS dus) kan beslissen om een versnelde procedure te gebruiken, maar dus niet als filter om de aanvraag al dan niet in aanmerking te nemen. De Europese Commissie wil in ieder geval deze bepaling uit de richtlijn schrappen.
- Vluchtelingenwerk is voorstander om de behandeling van de meervoudige asielaanvragen aan het CGVS te laten. In dit amendement wordt dit voorstel geannuleerd.

Het praktische nut met oog op efficiëntie van de procedure en ontlasting van de asielinstanties:

In punt 3 van deel 1 van dit advies hebben we al meerdere redenen aangegeven waarom het voorstel van een filterprocedure bij DVZ volgens ons onnodig en niet efficiënt is.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- een termijn van 5 dagen om over de bereidheid tot medewerking te beoordelen lijkt bijzonder kort. In de praktijk zullen waarschijnlijk de meeste aanvragen toch overgemaakt worden aan het CGVS
- asielzoekers wiens eerste asielaanvraag niet in aanmerking werd genomen op basis van de in dit artikel voorziene situaties mogen een tweede aanvraag indienen die automatisch overgemaakt zal worden aan het CGVS op voorwaarde dat ze nu wel voordoen aan de voorwaarden om in aanmerking genomen te worden. Eerst een asielaanvraag niet in aanmerking nemen om redenen die niets te maken hebben met de effectieve beschermingsvraag en ze dan toelaten als tweede asielaanvraag... dit leidt in onze ogen enkel tot een verdubbeling van de administratie bij DVZ die de asielaanvragen moet registreren.

Meervoudige aanvragen na technische weigering:

Het voorstel wil de uitzondering afschaffen, waarbij asielzoekers wiens eerste asielaanvraag afgewezen werd om technische redenen een tweede aanvraag mogen indien die automatisch overgemaakt zal worden aan het CGVS, zonder de vereiste van nieuwe elementen.

Dit kan als gevolg hebben dat iemand zijn nood aan bescherming nooit ten gronde wordt onderzocht. **Dit is onaanvaardbaar en tegen internationale principes en Europese rechtspraak** van het EHRM (§40 Jabari v Turkije nr. 40035/98 - 11 juli 2000).

Een voorbeeld zijn bijv. de asielzoekers die als gevolg van de opvangcrisis in een hotel moeten verblijven of een niet-toewijzing hebben gekregen en op straat verblijven. Omdat zij vaak niet over een officieel adres beschikken, worden zij geconfronteerd met moeilijkheden inzake oproepingen en kennisgevingen etc. in het kader van hun asielprocedure, met een technische weigering als gevolg. Indien zij geen nieuwe asielaanvraag kunnen indienen, hebben zij niet de kans gehad hun vraag tot bescherming inhoudelijk te laten onderzoeken.

Art. 6 (vervanging) - beslissingen van kennelijk ongegrondheid - beperking beroepsmogelijkheden

§1 - technische weigering

In het huidige procedure kan het CGVS in de hier opgesomde gevallen beslissen om het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire bescherming niet toe te kennen. Volgens dit voorstel kan het CGVS deze aanvragen kennelijk ongegrond verklaren, met als gevolg dat het beroep ook enkel wordt beperkt tot annulatieberoep zonder dat het mogelijk is een vordering tot schorsing in te dienen.

Dit is tegen de internationale wetgeving en rechtspraak - omdat het geen garantie biedt op de effectiviteit van het beroep. Dit betekent een schending van art. 13 van het EVRM, zoals vastgesteld door het EHRM in Jabari v. Turkije, § 50, nr. 40035/98 - 11 juli 2000)

§2 - kennelijk ongegrond - omzetting verschillende bepalingen art. 23§4 van de Procedurerichtlijn - beslissingstermijn op 15 dagen - enkel annulatieberoep zonder mogelijkheid tot schorsing

Voor onze argumentatie met betrekking tot de verschillende gevallen voorzien voor beslissingen van kennelijk ongegrondheid, versnelde procedure en beperkte beroepsmogelijkheden zie algemene inleiding en reactie op art. 6 van wetsvoorstel 695/001.

Wetsvoorstel 812/001 -artikelsgewijze toelichting

Art.2 - beperking tot een niet schorsend annulatieberoep voor asielaanvragen van onderdanen van "veilige herkomstlanden"

Wat betreft de argumentatie tegen de inperking van het beroep tot een niet schorsend annulatieberoep verwijzen we naar deel 1 punt 5 en deel 2, toelichting rond art.6 van wetsvoorstel 695/001.

Art. 3 - mogelijkheid voor het CGVS om aanvragen van asielzoekers uit een veilig herkomstland ongegrond te verklaren - opstelling van een lijst van veilige herkomstlanden

Wat betreft de argumentatie tegen het opstellen van een lijst van veilige herkomstlanden verwijzen we naar wat al meermaals werd gezegd eerder in dit advies.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- er wordt helemaal geen definitie gegeven van veilig herkomstland
- de voorziene procedure om een lijst van veilige herkomstlanden op te stellen is niet voldoende omschreven: het is dus niet duidelijk hoe vaak zo'n lijst zal herzien worden, waar men zich op zal baseren en het is niet voorzien dat het CGVS - de enige, onafhankelijke instantie die bevoegd is om over asielaanvragen te beslissen - een bindend advies zou geven.

Art. 4 voorlopige lijst van veilige herkomstlanden

In dit artikel wordt er een lijst van veilige herkomstlanden voorgesteld zonder te verantwoorden hoe deze landen gekozen werden. Dit is onaanvaardbaar. Voor verdere opmerkingen verwijzen we door naar deel 1 punt 4 van dit advies.

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- Het huidige voorstel heeft als doel het bezweren van de asielcrisis en dus het mogelijk maken om sneller meer beslissingen te kunnen nemen. Dit doel zal niet bereikt worden op basis van de voorgestelde lijst.
- Op de voorgestelde lijst staan Macedonië en Servië, uit beide landen tekenden we in 2010 een groot aantal asielzoekers op. Maar overeenkomstig met wat de huidige wet al voorziet in het geval een grote toestroom van onderdanen van een bepaald land (zie deel 1 punt 2) werd er al sinds het begin van dit jaar beslist dat het CGVS een prioritaire behandeling voor dossiers uit Servië en Macedonië toepast. Dit voorstel is dus wat deze twee landen betreft **overbodig**.
- Als men de asielaanvragen optelt van onderdanen van de andere landen die op de voorgestelde lijst staan (Bosnië, Ghana, India, Mali, Mauritius, Mongolië en Oekraïne) ziet men dat het in 2010 enkel om 473 aanvragen ging, op een totaal van 19.941 aanvragen. De risico's die aan het concept van veilig herkomstland verbonden zijn, zijn dus veel groter dan de "winst" die men zou maken in termen van het aantal, dat ermee versneld zou worden behandeld.

Wetsvoorstel 812/002 – amendementen tot wetsvoorstel 812/001 - artikelsgewijze toelichting

Art.2 (vervanging) – uitbreiden mogelijkheid CGVS om aanvragen niet in overweging te nemen (art. 57/6, 2° Vreemdelingenwet)

Zie reactie op Wetsvoorstel 695/002 - art. 7/1

Wetsvoorstel 1146/001 – artikelsgewijze toelichting

Art. 2 - termijn van een beroep in volle rechtsmacht tot 1 maand gebracht in geval van beslissing CGVS kennelijk ongegrondheid op basis van veilig herkomstland

In tegenstelling met de andere voorstellen die onderwerp van dit advies uitmaken, voorziet het huidige voorstel de mogelijkheid van een beroep in volle rechtsmacht in het geval van beslissingen over kennelijk ongegrondheid. Deze optie is zeker te verkiezen (meer argumentatie is te vinden in deel 1 punt 5 van dit advies). We stellen ons wel vragen over de haalbaarheid van de termijn van 1 maand voor de beslissing.

Art.3 - het invoeren van het concept van veilig herkomstland als grond voor een beslissing van kennelijk ongegrondheid door het CGVS - het opstellen van een lijst van veilige herkomstlanden

Wat betreft de argumentatie tegen het opstellen van een lijst van veilige herkomstlanden verwijzen we naar wat al meermaals gezegd werd eerder in dit advies (deel 1, punt 4).

In het bijzonder wat het huidige voorstel betreft:

- er wordt minstens een poging ondernomen tot het formuleren van een definitie van veilig herkomstland - dit is wel nog niet voldoende en komt niet helemaal overeen met de definitie van bijlage II van de Procedurerichtlijn
- er wordt ook een poging gedaan tot vaststellen van een transparante procedure. Deze zou wel moeten specificeren dat het advies gegeven door het CGVS bindend is en dat de informatie waarop de overwegingen om een land veilig te beschouwen gebaseerd zijn, publiek moeten gemaakt worden.

Wetsvoorstel 1146/002 – amendementen tot wetsvoorstel 1146/001 - artikelsgewijze toelichting

Art.2 (vervanging) – uitbreiden mogelijkheid CGVS om aanvragen niet in overweging te nemen (art. 57/6, 2° Vreemdelingenwet)

Zie reactie op Wetsvoorstel 695/002 - art. 7/1